

## بهروز سورن: طالبان با نقاب آمد - تفکیک جنسیتی در افغانستان



همانطور که انتظار میرفت با روی کار آمدن طالبان در افغانستان تغییرات بسیاری در مناسبات تا کنونی این کشور در زمینه های سیاسی و اجتماعی و اقتصادی صورت خواهد گرفت. ماهیت ارتجاعی رژیم موجود از پیش هم شناخته شده بود و برای تشخیص آن نیازمند شم سیاسی قوی نبودیم. صد البته بنابر همین ماهیت انتظار تشدید سرکوب زنان بطور کلی و پیگرد زنان مبارز و آزادیخواه میرفت. طالبان بنابر تفکرات و معتقدات ارتجاعی خود زنان و آزادی و حقوق انسانی آنان را دشمن شماره یک خود ارزیابی میکند.

اعتراضات تا کنونی این زنان توسط عوامل طالبان شدیداً سرکوب شدند و بتازگی طرح تفکیک جنسیتی در دانشگاههای این کشور توسط پرده یا تخته اجرایی شده است. طالبان جهت تثبیت حاکمیت خود و جلب اعتماد بینالمللی و پیشگیری از تحریم ها در گفتار به مردم این کشور ( رو به جوامع بینالمللی ) در مورد احترام به حقوق زنان اطمینان خاطر میدهد و از سوی دیگر به سرکوب تظاهرات مسالمت آمیز زنان افغانستانی میپردازد. تفکیک جنسیتی آغازی است برای پروسه تشدید محرومیت ها و محدودیت ها برای این نیمه انسانی است.

زنان در این کشور و بویژه در شهرهای بزرگ آن در طی دو دهه گذشته با مبارزات خود به حقوقی سیاسی و مدنی دست یافته اند که امروزه زیر ساتور مرتجعان حاکم قرار گرفته است. برای بخش روشنفکران و بویژه اساتید و دانشجویان در این کشور هجوم طالبانی به حوزه های علمی کاملاً مشخص بود هم از اینرو تعداد بسیار کمی از ثبت نام کنندگان در کلاسهای درس حاضر شده اند. بسیاری از اساتید و دانشجویان این کشور پنهان شده و یا گریخته و راهی کشورهای دیگر شده اند. در امتداد این واکنش ها برای گریز از زیر تیغ شمشیر طالبانی اما سمفونی مقاومت در بسیاری از نقاط این کشور به آرامی نواخته میشود. از پنجشیر گرفته تا کابل زمزمه اعتراضات شکل میگیرد و در پیشاپیش آنها زنان آزاده افغانستان قرار دارند. امید مبارزه و باور به توانایی های مردمی رفته رفته بالا گرفته است و حمایت های بین المللی آزادیخواهان و نیروهای دمکرات و مدافع حقوق زنان و دمکراسی میتواند بازویی قدرتمند برای فشار به بنیادگرایان مرتجع حاکم باشد.

تردیدی نیست که در دو دهه گذشته و پس از هجوم امپریالیستها و اشغال افغانستان، دولتهای فاسدی در این کشور حاکم بوده اند و دستاوردهای سیاسی و مدنی مردمی بسادگی میسر نشده اند و هجوم طالبان به این دستاوردها بیش از هجوم آنان به نیروهای خارجی در این کشور بوده است. ترور دختران و حملات انتحاری به مدارس دختران و حتی زایشگاه بیمارستان و بخش های زایمان، سنگسار زنان و بریدن سر آنها از روزمره ها بوده است. آنها امروز در حاکمیت هستند. هم شمشیر در دست دارند و هم قانون و مراکز قانونگذاری را در اختیار دارند.

سخنگوی طالبان بتازگی از زنان خواسته است که در خانه بمانند. قابل توجه اینکه در فاصله زمانی سقوط و ظهور مجدد طالبان در قدرت که قریب بیست سال میگذرد نسلی متولد شده و رشد کرده است که اساساً دوران پیشین طالبانی را نمیشناسد. برای این بخش بزرگ جامعه قوائد ارتجاعی حکومت طالبانی قابل فهم نیست. اگر چه بافتهای سنتی و مذهبی بسیار قوی در این جامعه را می شناسند اما آنرا در حاشیه قدرت دیده اند. طبیعی است که در آینده نزدیک شاهد موجی از مقاومت در برابر

حاکمان خواهیم بود همانطور که زنان آزاده و مبارز در بسیاری از نقاط این کشور بی پروا به اعتراض برخاسته اند. طالبان مدعی است که با طالبان بیست سال گذشته تفاوت دارد و مدرن شده است و تلاش دارد تا از غرب و افکار عمومی بین المللی دلربایی کند اما معیار عمل است و اقدامات سرکوبگرانه و جنایتبار این حاکمان از دید جهانیان پنهان نخواهد ماند.

از سوی دیگر کشورهای همسایه افغانستان و همچنین دول اروپایی بویژه نگران موج جدید مهاجرت و پناهندگی از این کشور هستند. اردوغان در مرز ایران دیوار بتونی ساخته است و برخی از کشورهای همسایه افغانستان مرزهای خود را با افغانستان بسته اند. دول اروپایی بطور کلی با نادیده گرفتن قوانین رسمی پناهندگی تلاش میکنند تا این موج جدید را در همان محدوده کشورهای همسایه افغانستان نگاه دارند. کشورهای همسایه نیز در حال چانه زنی برای دریافت کمک های میلیاردی از اتحادیه اروپا هستند. استفاده ابزاری این دولتها از این موج میتواند فجایعی انسانی در پی داشته باشد.

بهروز سورن

sooren001@yahoo.de

13.09.2021